

МОБОЗНАБІТВО. АНТЕПАТЫПОЗНАБІТВО

UDK 81-2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/22.166948>

Joanna SATOŁA-STAŚKOWIAK,

orcid.org/0000-0002-8821-2379

dr hab., profesor nadzwyczajna nauk językoznawczych

wydział humanistyczny

Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi

(Łódź, Polska) joannasat@op.pl; jstaskowiak@ahelodz.pl

ISTOTNOŚĆ SŁOWA A DANE FREKWENCYJNE I KOLOKACYJNE

W artykule opisano współczesne warunki kwalifikowania jednostek leksykalnych do słowników jedno, dwu i wielojęzycznych oparte na wybranych, najnowszych narzędziach korpusowych. Omówiono takie aspekty jak frekwencja i kolokacja weryfikowane za pomocą korpusów językowych, wyszukiwarek i przypisanych im narzędzi informatycznych. Opisano okazjonalizmy jako jednostki nie spełniające formalnych wymogów leksykograficznych.

Słowa kluczowe: *frekwencja, kolokacja, korpusy językowe, słowosieć, okazjonalizm, słowniki.*

Joanna SATOŁA-STAŚKOWIAK,

orcid.org/0000-0002-8821-2379

Professor of Language Sciences

Department of Humanities

Academy of Humanities & Economics in Lodz

(Lodz, Poland) joannasat@op.pl; jstaskowiak@ahelodz.pl

THE SIGNIFICANCE OF WORDS, FREQUENCY AND COLLOCATION DATA

The article describes contemporary ways of qualifying lexical units for monolingual dictionaries, bilingual dictionaries and multilingual dictionaries on the basis of selected and the most recent language corpora tools. The frequency and collocation of lexical units are discussed using language corpora, search engines and IT tools. Occasionalisms are described as units that do not meet formal lexicographical requirements.

Occasionalisms constitute an exceptional group of new words formed in special contextual conditions. They are not as significant as neologisms because the time of their existence is most often strongly restricted by a specific communicative situation and the time of the ending of the emergent phenomenon which has been a source of inspiration for the emergence of a neologism.

Thanks to language corpora, search engines and IT tools a given lexical unit is represented in a wider context, which enables the researchers to perform a linguistic analysis, assess the kind of text, its quality and, what is extremely important on account of research on neologisms, the number a given lexem is used to be able to state if it really exists in the system of a given language and is a fully accepted lexical unit or if it is a language phenomenon with a very restricted time of existence, as occasionalisms.

Language corpora with search engines and IT tools are only one of many other sources of excerpts of the newest lexis but a very interesting one. That is why it is worth presenting as an essential but not the only contemporary research tool, for example WordNet (currently contains 191 000 nouns, verbs, adjectives, and adverbs, 285 000 word senses, and over 600 000 relations) is a relational lexico-semantic dictionary which reflects the lexical system of the Polish language. "Senses in plWordNet are interconnected by relations. In the resulting network, each word is defined implicitly in reference to other words. Among Polish WordNet's numerous applications there is its use as a Polish-English and English-Polish dictionary – the effect of mapping onto Princeton WordNet (the first and for many years the largest wordnet in the world)".

Vast majority of the occasionalisms described in the article do not meet formal lexicographical requirements, but they provide a lot of important information about contemporary reality, not only linguistic reality.

Key words: *frequency, collocation, language corpora, wordnet, occasionalism, dictionary.*

Йоанна САТОЛА-СТАШКОВЯК,

доктор габ., надзвичайний професор мовознавчих наук,
гуманітарний факультетГуманітарно-Економічної Академії в Лодзі
(Лодзь, Польща) joannasat@op.pl; jstaskowiak@ahelodz.pl

ЗНАЧИМІСТЬ СЛОВА Й ФРЕКВЕНЦІЙНІ ТА КОЛОКАЦІЙНІ ДАНІ

У статті описано сучасні умови кваліфікування лексичних одиниць в одно-, дво- і багатомовних словниках на основі вибраних найновіших корпусних інструментів. Розглянуто такі аспекти, як фреквенція й колокація, верифіковані за допомогою мовних корпусів, пошукових систем та інформаційних інструментів. Описано оказіоналізми як одиниці, що не реалізують формальні лексикографічні вимоги.

Ключові слова: фреквенція, колокація, мовні корпуси, WordNet, оказіоналізм, словники.

W procesie przygotowywania współczesnych leksykonów i słowników – jednojęzycznych, dwu lub wielojęzycznych istotną rolę odgrywają dane frekwencyjne. Mają one wpływ na wybór właściwej, z uwagi na współczesną komunikację werbalną, listy słów. Nie do przecenienia także wydają się inne współczesne narzędzia korpusowe, wyszukiwarki internetowe, które pozwalają na analizę wybranych słów z uwagi na ich łączliwość. Informacje o dużej frekwencji słów są podstawą do publikowania ich (w postaci haseł słownikowych) we współczesnych materiałach leksykograficznych. Darowana przez współczesne narzędzia internetowe oszczędność czasu badacza i autora słowników w przeszukiwaniu obszernych tekstów w celu rzetelnej ekscerpcji i analizy wydaje się być w tym działaniu bezcenna.

Świadome wprowadzanie haseł słownikowych, dzięki nowoczesnym narzędziom korpusowym, daje autorom słowników pewność wyboru. „Słowa zakwalifikowane do publikacji (w słownikach – J. S.-S.), jako że znajdują oparcie w korpusach żywych tekstów, nie mają charakteru przypadkowego” (Satoła-Staškowiak, 2015: 311) Sposoby sprawdzania kolokacji w odniesieniu do ekscerpowanych jednostek języka potwierdzają ich faktyczną adaptację do systemu leksykalnego języka i ich bieżącą aktywność i korelację ze współczesną rzeczywistością językową.

Ogromną pomoc polskim leksykografom oferuje *Słowosiec* (znana także pod angielską nazwą *Wordnet* (PLWORDNET/SŁOWOSIEC)). Jest ona relacyjnym słownikiem semantycznym rzetelnie odzwierciedlającym system leksykalny języka polskiego. Zawiera obecnie 191 000 rzeczowników, czasowników, przymiotników i przysłówków, 285 000 znaczeń oraz ponad 600 000 relacji. Polska *Słowosiec* jest w tej chwili największym wordnetem na świecie. Dla językoznawców jasne jest, że taka baza może służyć tworzeniu nie tylko słowników języka polskiego, ale również jak opisują Autorzy pod kierun-

kiem Macieja Piaseckiego¹: „Słowosiec może służyć także jako słownik polsko-angielski i angielsko-polski, ponieważ została połączona z pierwszym i przez lata największym wordnetem na świecie – Princeton WordNet. Jest także bardzo ważnym zasobem w komputerowym przetwarzaniu języka i badaniach nad sztuczną inteligencją, m.in. znajduje zastosowanie w automatycznych tłumaczeniach Google Translate” (PLWORDNET/SŁOWOSIEC).

Dwujęzyczna Słowosiec jak informuje Ewa Rudnicka: “Możliwości wykorzystania w pracy tłumacza i w analizie porównawczej” i w celu opisywania relacji międzyjęzycznych (Rudnicka, 2017; Satoła-Staškoviak, 2014).

Słowa nieistotne?

Dla językoznawców nie istnieją słowa nieistotne. Istnieją jednak jednostki leksykalne, których użycie i jego częstotliwość jest mocno ograniczona i dlatego ich obecność w słownikach nie jest uzasadniona. Szczególną grupę nowych słów stanowią okazjonalizmy (Wawrzyńczyk, 2013), powstające w wyjątkowych warunkach kontekstowych. Okazjonalizmy wyrażają stosunek mówiącego, jego emocje względem opisywanej rzeczy, zjawiska, osoby itp. Wspomniana wcześniej *Słowosiec* posiada około 80 tys. jednostek opisujących stan emocjonalny. Emocjonalizmy te różnią się jednak od okazjonalizmów, których ograniczony czas użycia jest niewątpliwie ich cechą charakterystyczną i determinującą dalsze prace językoznawców.

Stanowisko badaczy

Zdaniem badaczy współczesnego języka okazjonalizmy są:

1) “jednostką leksykalną, która nie istnieje w języku naturalnym, ale jej istnienie jest niewątpliwie możliwe i mówiący używa jej, wiedząc o tym” (Vyřtov, 1998: 227–228);

¹ Słowosiec tworzą leksykografowie i informatycy z Grupy Technologii Językowych Politechniki Wrocławskiej pod kierunkiem Macieja Piaseckiego.

2) “wyrazem, połączeniem wyrazowym użytym jednostkowo, w niekonwencjonalnym znaczeniu i nietypowym kontekście, z nowym zabarwieniem stylistycznym” (Dubisz, 2003);

3) “neologizmami jednostkowymi, czyli nowymi wyrazami występującymi w konkretnym tekście (Smółkowa, 2001: 14–17);

4) “powstają w konkretnym przypadku w odniesieniu do kontekstu <...> nie są one przeznaczone do zbiorowej komunikacji i zwykle nie są powtarzane” (Zidarova, 1998: 107);

5) “nowym wyrazem utworzonym na potrzeby konkretnego tekstu, który jest wynikiem celowego leksykalnego, semantycznego i graficznego przekształcenia istniejącego zasobu leksykalnego z uwzględnieniem funkcji ekspresywnej” (Bondżołova, 2007: 15);

6) “indywidualne i jednostkowe, nie występujące częściej niż trzy razy w tekście” (Rodzoch-Malek, 2012: 11);

7) “nowymi, czasowymi i codziennymi semantycznie jednostkami i konstrukcjami, a nie słowami w pełnym tego słowa znaczeniu, ponieważ w rzeczywistości nie istnieją i nie przedstawiają najbardziej charakterystycznych cech właściwych innym słowom – bycie powtarzalnymi jednostkami akceptowanymi przez normę językową” (Bojadżijev, 2002: 257);

8) “<...> najbardziej oczywistymi przykładami tworów językowych zrozumiałych tylko w jakimś kontekście. <...> Spotykamy je stosunkowo często w wypowiedziach prasowych, nierzadko w funkcji ekspresywnej jako tzw. gry językowe: żartobliwe lub ironiczne kontaminacje” (Waszakowa, 1997: 18);

9) “wyrazem o znaczeniu okazjonalnym, nieużywany powszechnie” (Bańko, 2005);

10) to “wyraz, związek wyrazowy lub konstrukcja gramatyczna, które są czymś indywidualnym tworem lub zostały użyte przez kogoś w sposób szczególny, tylko u niego stwierdzony” (Zgółkowa, 1998).

Powstawanie okazjonalizmów

Nietrwałość okazjonalizmów sprawia, że nie są one popularne wśród badaczy języka. Są one raczej prezentowane wśród różnych neologizmów i wyrazów modnych jako ilustracja określonej tendencji języka. Wyjątkiem są takie prace jak *Minisłownik polskich okazjonalizmów (z fotocytatami)* (Wawrzyńczyk, 2013). W odszukiwaniu okazjonalizmów pomóc mogą: autorów słowników, autorzy tematycznych stron językoznawczych, pasjonaci języka (także puryści językowi, śledzący wszelkie odchylenia językowe) i przeglądarki korpusowe, por. narzędzia Narodowego Korpusu Języka Polskiego.

We wstępie do *Minisłownika polskich okazjonalizmów (z fotocytatami)* Jan Wawrzyńczyk stwierdza: “Hasła *okazjonalizm* nie ma w dwu najważniejszych

polskich słownikach fachowych z zakresu językoznawstwa: Urbańczyk, Kucała 1999 i Polański 1999” (Wawrzyńczyk, 2013: 5).

Okazjonalizmy za to, podobnie jak żartobliwe neologizmy są chętnie tworzone i prezentowane przez młodzież (Satoła-Staśkowiak, 2016). O takim zainteresowaniu świadczy wyjątkowa popularność portali internetowych i słowników elektronicznych, takich jak www.miejski.pl oraz sukces autorów stron, publikujących tzw. “słowa dnia”, “słowa miesiąca”, czy “słowa roku”. Jak się okazuje, głównymi ich zgłaszającymi są studenci i szkolna młodzież.

Słowotwórcze metody tworzenia okazjonalizmów przypominają opisywane wielokrotnie przez badaczy języka sposoby powstawania neologizmów. Należą do nich: 1) derywacja (sufiksacja, prefiksacja, sufiksacja z prefiksacją); 2) kompozycja; 3) kontaminacja; 4) substytucja; 5) epenteza; 6) derywacja ujemna; 7) przekształcenia semantyczne; 8) zapożyczenia oraz; 9) mieszanie wymienionych wcześniej sposobów (Grabias, 1970: 117–145; Satoła-Staśkowiak, 2016; Waszakowa, 1997).

Wszystkie metody tworzenia okazjonalizmów pozwalają, dzięki użyciu nowo utworzonego słowa, wyrazić emocje nadawcy komunikatu, nazwać wywołane w danej sytuacji komunikacyjnej wzburzenie czy radość. Umożliwiają prezentację własnych emocji i stosunek do opisywanej z ich pomocą rzeczywistości. Część okazjonalizmów przestaje być czasowo istniejącym słowem czy wyrażeniem, w rzeczywistości językowej otrzymuje dłuższe życie z powodu naglej, niespodziewanej popularności, przestaje być zatem okazjonalizmem, jak np. takie polskie związki frazeologiczne jak: *oczywista oczywistość* autorstwa Jarosława Kaczyńskiego (z 2007 roku), *gruba kreska* autorstwa Tadeusza Mazowieckiego (z 1989 roku). Jednakże zdecydowana większość okazjonalizmów szybko ginie w przestrzeni językowej i zostaje zastąpiona przez kolejne jednostki.

Wybrane przykłady polskich okazjonalizmów

Podstawowe źródła ekscerpcji okazjonalizmów to portale społecznościowe, elektroniczne słowniki gwary i slangu młodzieżowego (por. np. www.miejski.pl), elektroniczne wydania gazet i magazynów oraz zrównoważone korpusy językowe czyli takie, które mają właściwie reprezentowane próbki tekstów, wybranych według klucza, w celu zapewnienia właściwych proporcji stylistycznych, uwzględniających różne okresy tworzenia tekstów. Podstawowymi narzędziami internetowymi, wspierającymi prowadzone badania językowe są wyszukiwarki internetowe, wyszukiwarki korpusowe oraz wyszukiwarki i porównywarki wiadomości publiko-

wanych w polskich portalach informacyjnych (por. np. www.frazeo.pl).

Okazjonalizmy wywodzone ze slangu młodzieżowego w związku z planowaniem przez młodych ludzi wolnego czasu:

– *lomżing*² 'rozrywka, jaką jest picie piwa Łomża' (Łomż + popularny angielski sufix [-ing]) oraz analogiczne, wzorowane na *lomżing* ironiczne okazjonalizmy: *żubring/żubżing* "rozrywka picia piwa Żubr", *plażing* "plażowanie", *leżing* "leżenie", *smazing* "opalenie się" (a wszystko to na *trawingu* 'na trawie');

– *dodaizm* (Kudra, 2009) (celowe zestawienie imienia Doda [pseudonim popularnej w Polsce piosenkarki] z greckim sufiksem [-izm] sarkastycznie podkreśla charakter obserwowanego ostatnio zjawiska kulturowego jakim są publiczne występy Dody. Zauważalna korelacja z terminem artystyczno-literackim *dadaizm*;

– *piłkoszał* "zachwyt wszystkim, co ma związek z piłką nożną i mistrzostwami EURO 2012, zbiorowa euforia piłkarska" (piłka + szal) (z reklamy telewizyjnej i radiowej transmitowanej w Polsce w czasie mistrzostw Euro 2012).

Okazjonalizm wywodzony z handlowych portali internetowych i portali informacyjnych:

– *porównywarka* analogicznie utworzony okazjonalizm do istniejących słów: *wyszukiwarka*, *zmywarka*, *pralka*, *chłodziarka*, *drukarka* zbudowano okazjonalizm oparty na podstawie słowotwórczej i sufiksie [-arka] używany w bardzo ograniczonej sytuacji komunikacyjnej (zakupów internetowych na platformach handlowych lub w przypadku poszukiwania konkretnych informacji medialnych wśród kilku tysięcy artykułów publikowanych dziennie, por. www.frazeo.pl), mający szansę stać się neologizmem właściwym.

Okazjonalizmy tworzone w związku z zapatrywaniami politycznymi i sympatią bądź niechęcią do poszczególnych polityków lub ruchów politycznych:

Polexit "hipotetyczne wyjście Polski z Unii Europejskiej". Budowę okazjonalizmu zapożyczono od angielskiego terminu *Brexit*. *Polexit* [pierwsza część słowa *Polska* z drugim członem *exit* (Pol + [exit]); Analogicznie tworzone: *PISexit* "nazwa strony internetowej przeciwników partii PIS";

odnoszący się do politycznej działalności premiera Donalda Tuska termin *tuskizm* (Kudra, 2009) (Tusk + [-izm]) czy partii politycznej w słowie *pisizm*³ (PIS + [-izm]). Analogicznie zbudowanym, jak wyżej prezentowane, okazjonalizmem jest *trumpizm*. *Trum-*

pizmy "określenia wymyślone przez zwolenników Donalda Trumpa na działalność lub efekt tej działalności z nim powiązane, np.: *trumpertantrum*, *trumpkin* i *trumponomics*"⁴ (Trump + [-izm]);

pokrewny w budowie i związany z braćmi Kaczyńskimi okazjonalizm *kaczyzm* (Kudra, 2009) (Kacz + [-yzm]) lub inny odnoszący się do działalności politycznej Andrzeja Leppera i jego sprzymierzeńców Andrzeja okazjonalizm *lepperyzm* (Lepper + [-yzm])⁵;

okazjonalizmy tworzone z pomocą prefiksów typu: *euro-*, *eko-* na przykład: *eurospryciarze* (Piński, 2009) "europosłowie czerpiący osobiste korzyści materialne w związku z zasiadaniem w Parlamencie Europejskim", *ekogwiazdy*, *ekocelebryci*, *eko-fiol*, *eko-życie* (nieustabilizowane w pisowni – raz pisane łącznie, raz z myślnikiem) (Kowalewską-Dąbrowską, 2009) "celebryci kierujący się modą na ekologię i ich styl" lub *eurokoszmar* (Szacki, 2012) czy *eurooszolomstwo* (Kuźniar, 2012) "zafiksowanie się na wyłącznie jeden temat i brak kontaktu z otoczeniem tym tematem niezainteresowanym";

utworzony za pomocą sufiksu *-ersi* okazjonalizm *platformersi* (Gazeta Polska, 2014) "członkowie i sympatycy Platformy Obywatelskiej", wywodzący się z nazwy rockersi "subkultura młodzieżowa funkcjonująca w latach 1958–1965" – za pomocą sufiksu – *owcy* okazjonalizmy *pisowcy* (Jaworski, 2018) "członkowie i sympatycy Prawa i Sprawiedliwości, *eseldowcy*" (Oberlan, 2016) "członkowie i sympatycy SLD";

– okazjonalizm oparty na kompozycji, np.: *kryzysoodporność* (Czy branża spożywcza jest "kryzysoodporna", 2009) (kryzys + o + odporność);

– kontaminacje, np.: *Gazeta Wybiórcza* (Kudra, 2011: 3, 5) ironicznie o „Gazecie Wyborczej” (*Gazeta Wyborcza* + *wybiórczy*) oraz: *końkordat* (Kudra, 2001) pejoratywnie i ironicznie "o konkordacie zawartym między Stolicą Apostolską a RP w 1993, aluzja do "konia trojańskiego";

– *ziobrzysta* i *ziobrzyści* "zwolennicy polityki Zbigniewa Ziobry" (Szacki, 2012) (*Ziobra* + [-ysta] lub [-yści].

– *PISlam* (Facebook) 'pejoratywnie o przedstawicielach i polityce partii Prawo i Sprawiedliwość [PIS]’.

² Z reklamy telewizyjnej i You Tube (2013 r.).

³ Z roku 2017, stacja POLSAT.

⁴ "Słowa takie jak *trumpertantrum*, *trumpkin*, *trumponomics*, *trumpist*, *trumpette*, *trumpista* mogą znaleźć się w najnowszej aktualizacji słownika oksfordzkiego (Oxford English Dictionary). Eleanor Maier, współpracowniczka edytorów słownika oksfordzkiego, wyjaśniła, że słowa zazwyczaj czekają na wpisanie aż 10 lat, jednak zdarzają się wyjątki. Przyspieszoną procedurę stosuje się, jeśli słowo jest używane wystarczająco często i szybko zadomawia się w języku, a więc może być używane bez konieczności jego tłumaczenia. Proces ten przyspieszają szczególnie media społecznościowe, jak Facebook czy Twitter" (www.biblioNETka.pl).

⁵ Z roku 2007, stacja TVN24.

Wnioski. Okazjonalizmy, ze względu na emocjonalność przekazu – ironię, złość, radość, niepokój – poddawane są nielicznym obserwacjom. Krótki czas ich funkcjonowania w języku odstrasza część językoznawców od ich poszukiwania i analizy. Sprawiają więcej trudności niż neologizmy ustabilizowane.

Większość okazjonalizmów nie przetrwa próby czasu i zostanie zapomniana. Tylko nieliczne okazjonalizmy osiągną w przyszłości stabilizację, i na dłuższy czas wejdą do słowników języka polskiego. Trudno jest przewidzieć, które. Okazjonalizmy nie wykazują wysokiej frekwencji, trudno też ustalić, z powodu ich rzadkiego używania, ich stałą łączliwość. Są indywidualne i zrozumiałe wyłącznie w szerszym kontekście. O ich istnieniu i atrakcyjności w pierwszej kolejności nie decyduje więc frekwencja, a emocjonalność ich przekazu i podkreślany przez badaczy indywidualizm.

Podsumowanie. Kontekst nie frekwencja stanowi dla odbiorcy “klucz do rozbudowania ramy interpretacyjnej nowego tworu językowego” (Waszkowa, 1997: 19) Frekwencja i kolokacja dają możliwość przetrwania temu tworowi językowemu dłużej w języku.

Czy wiedząc o nietrwałości okazjonalizmów warto je dziś badać i traktować jako istotne jednostki języka?

Podzielam zdanie Teresy Smółkowej twierdzącej, że należy badać wszelkie nowe formy językowe, nawet neologizmy nieustabilizowane (w tym okazjonalizmy), ponieważ: “należą przynajmniej przez jakiś czas do planu parole, a zatem na ich planie można śledzić procesy, tendencje mające wpływ na ewolucję współczesnej leksyki; pozwalają lepiej poznać proces deszyfracji neologizmów i tekstów zawierających nowe wyrazy; zasilają przede wszystkim leksykę erudycyjną, mają więc znaczny udział w kształtowaniu jej cech językowych; pozwalają lepiej poznać złożoną strukturę formalno-pojęciową derywatów; z racji swej liczebności są ważne przy ustalaniu produktywności środków słowotwórczych, są często wynikiem indywidualnych potrzeb <...>” (Smółkowa, 2001: 31).

Okazjonalizmy w zdecydowanej większości nie trafiają do słowników, jednak dają wiele istotnych informacji o współczesnej rzeczywistości, nie tylko językowej, przemawiają silnie do wyobraźni i są opiniotwórcze.

“Słowa dnia, tygodnia, miesiąca czy roku wybierają regularnie dziennikarze, językoznawcy i twórcy w różnych krajach. Nie zawsze wybiera się słowa statystycznie najczęstsze. Czasem najważniejsze wydają się słowa nowe albo takie, które po prostu najlepiej zapadły w pamięć” (Narodowy Korpus Języka Polskiego). Takie są właśnie okazjonalizmy.

REFERENCES

1. Banko M. (red.) Vyelki slovník vyrazov obcych PVN [The Great Dictionary of foreign words PWN], Varshava: Vyd. Nauk. PVN. 2005. [in Polish]
2. Boyadzyev T. Bylgarska leksikologiya [Bulgarian lexicology], izdatelstvo “Anubis”, Sophya. 2002. [in Bulgarian]
3. Bondzolova V. (Ne)systestvuvashite dumi okazyonalnoto slovtvorchestvo [Non-existent words. Word formation of occasionalisms], izdatelstvo sv. “K и M.”, Velyko Tyrnovo. 2007. [in Bulgarian]
4. Doroshevski V. (red.) Slovník yezyka polskiego [Polish dictionary] T. 11, Varshava: PVN. 1969. [in Polish]
5. Dubysh S. (red.) Universalny slovník yezyka polskiego [Universal Polish language dictionary] T. 3, Varshava: Vyd. Nauk. PVN. 2003. [in Polish]
6. Grabyas S. Kontaminacje ve vspolchesnym jezyku polskim – proba kharakterystyki [Contamination in contemporary Polish – an attempt at characterization.], Annales Universitatis Mariae Curie-Sklodovska. Sectio F, Nauky Phylzophychne y Humanystychne 25, 1970. P. 117–145 [in Polish]
7. Kudra B. Kreatyvnośc leksykalna v dyskursye politychnym polskoyej prasy lat osiemdziesiątykh i dzieśc dziesiątykh [Lexical creativity in the political discourse of the Polish press of the eighties and nineties], Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódz. 2001. [in Polish]
8. Kudra B., Slovtvorstvo a pragmatyka [Word formation and pragmatics], vyklad vygloshony na Universtyecy Gdanskim podczas IV konferencyy z cyklu “V svyecie slov i znachen”, poswieconey pamiecy Profesora Boguslava Krei. 2009. [in Polish]
9. Rodzohk-Malek Y. V yaky sposob mowy sye v Polshchyznye o homoseksualyzmye y osobakh homoseksualnykh? Analiza leksyki na podstavye danykh leksykographychnykh i tekstovykh [Lexical analysis based on lexicographical and textual data]. 2012. URL: <http://depotuw.ceon.pl/bitstream/handle/item/204/Doktorat-J.Rodzoch-Malek.pdf?sequence=1> [in Polish]
10. Satola-Staskovyak Y. (a). Neologyzmy bulgarskye, polskye y rosyjskye v ujecyú konphrontatyvnym [Bulgarian, Polish and Russian neologisms in confrontation] Problemy na neologyata v slavyanskyte, nauchny redaktory: D. Blagoeva, S. Kolkovska, M. Lishkova, Sophya. 2013. P. 21–30. [in Polish]
11. Satola-Staskovyak Y. (b). Polskye y bulgarskye neologizmy znachenyove [Polish and Bulgarian neosemantisms], nauchny redaktory: D. Blagoeva, S. Kolkovska, M. Lishkova, Sophya. 2013. P. 218–230. [in Polish]
12. Satola-Staskovyak Y. Edukacya prhyshlykh tlmachy w oparcyú o korpusy jezykove [Education of future translators based on language corpora]. Prikladna lingvisyka ta lingvistychny tehnologyy, MegaLing-2013: 36. nauk. pr., Kyyv, 2014. P. 211–223. [in Polish]

13. Satola-Staskovyak Y. Slovo kylika o vsopolchesnym slovnyku bulgarsko-polskym [A few words about the modern Bulgarian-Polish Dictionary], *Semantyka a konphrontacya yezykova*, 5 SOV, Varshava 2015. P. 311. [in Polish]
14. Satola-Staskovyak Y. Zhart v procesye neologizacyi – na podstavye yezyka mlodego pokoleya [Joke in the process of neologization – based on the language of the younger generation]. *Yezykoznastvo* 1 (10). Lodz. 2016. P. 185–192. [in Polish]
15. Smolkova T. Leksyka ogolna – neologizmy [General lexis. Neologisms]. *Naynovshe dzyeye yezikov slovyanskykh. Yezyk polsky*, pod red. S. Gaydy, Unyversytet Opolski, Instytut Filologyy Polskyey, Opole, 2001. p.119–151. [in Polish]
16. Vashakova K. O novykh zyavyskakh lekсылnykh v svyete ykh rozumyeniya [About new lexical phenomena] *Semantychna struktura slovnyctva i wypowyedzi* pod red. R. Grzegorchykovey y Z. Zaron, Varshava. 1997. P. 10–24. [in Polish]
17. Vavrzychnyk Y. Mynyslovnik polskykh okazyonalizmov z photocytatamy [A small dictionary of Polish occasionalisms with photocatites], *Vyd. I. Obj. 0,30 a.w. Nakl. 10 egz.* 2013. 116 pp. [in Polish]
18. Vytov V. Lekykologya na bylgarsky ezhyk [Lexicology of Bulgarian language], yzdatelstvo „Abagar”, Velyko Tyrnovo.1998. [in Bulgarian]
19. Zgolkova T. (red.) *Praktychny slovnyk vsopolchesney polshchyzny* [A practical dictionary of modern Polish language]. v. 14, Poznan: Kurpysy. 1998. [in Polish]
20. Zydarova, *Ocherk po bylgarska lekсылnolgya* [Handbook of Bulgarian lexicology], yzdatelstvo „Paysy Khylandarky” Plovdyv. 1998. [in Bulgarian]
21. O Słowosieci. URL: <http://plwordnet.pwr.wroc.pl/wordnet/about>.
22. PLWORDNET/SŁOWOSIEC: wielka sieć wyrazów. URL: <http://plwordnet.pwr.wroc.pl/wordnet/>.
23. Wawrzyńczak J. Minisłownik okazjonalizmów polskich z fotocytatami. URL: http://www.academia.edu/5875260/Jan_Wawrzyńczyk_Minisłownik_polskich_okazjonalizmów.
24. Nowa odsłona Biblionetki! URL: <http://www.biblioNETka.pl>.
25. Piński A. Eurospryciarze. URL: <https://www.wprost.pl/160145/Eurospryciarze>.
26. Portal dla kobiet. URL: <http://www.Polki.pl>.
27. Szacki W. Eurokoszmar Kaczyńskiego. URL: http://www.wyborcza.pl/1,75398,12079747,Eurokoszmar_Kaczynskiego.html.
28. Pudelek: sensacja, plotka, komentarz. URL: <http://www.pudelek.pl>.
29. Gazeta Polska oraz z 2017 roku. URL: https://wpolityce.pl/polityka/366164-ludwik-dorn-dla-sieci-platformersi-tonie-zlodzieje-tylko-niedolegi-yborcza.pl/1,75398,12079747,Eurokoszmar_Kaczynskiego.htmlgamonie-niezainteresowani-panstwem.
30. Jaworski J. Pisowcy. Kim nie są, kim są. URL: <http://wyborcza.pl/7,95891,22944890,pisowcy-kim-nie-sa-kim-sa.html>.
31. Oberlan M. Gdzie się kryją eseldowcy, kogo uwodzą doktoranci z Razem, czyli na tropie kujawsko-pomorskiej lewicy. URL: <http://magazyn.7dni.pl/352500,Gdzie-sie-kryja-eseldowcy-kogo-uwodza-doktoranci-z-Razem-czyli-na-tropie-kujawsko-pomorskiej-lewicy.html>.
32. Czy branża spożywcza jest „kryzysoodporna”? URL: <https://antal.pl/trendy/artykuly-eksperskie/909-czy-branza-spozywcza-jest-kryzysoodporna>.
33. Re: Czy PIS rozwiąże końkordat? URL: https://www.bankier.pl/forum/temat_re-czy-pis-rozwiaze-konkordat,17840441.html.
34. PISlam. Facebook. URL: https://www.facebook.com/PISlammemes/?eid=ARAJfEANoLSr6KGWmaGNOYvpDVzGFA13_BCzO97AXDWqHmwdNEPPKtcSVa5YeRzQhsq82nK5cVIR-8p.
35. Narodowy Korpus Języka Polskiego. URL: <http://nkjp.pl/index.php?page=10&lang=0>.
36. Rudnicka E. Dwujęzyczna Słowosieć – możliwości wykorzystania w pracy tłumacza i w analizie porównawczej. URL: http://clarin-pl.eu/wp-content/uploads/2017/02/Dwujęzyczna-słowosieć.sobota.II_.1100.pdf.